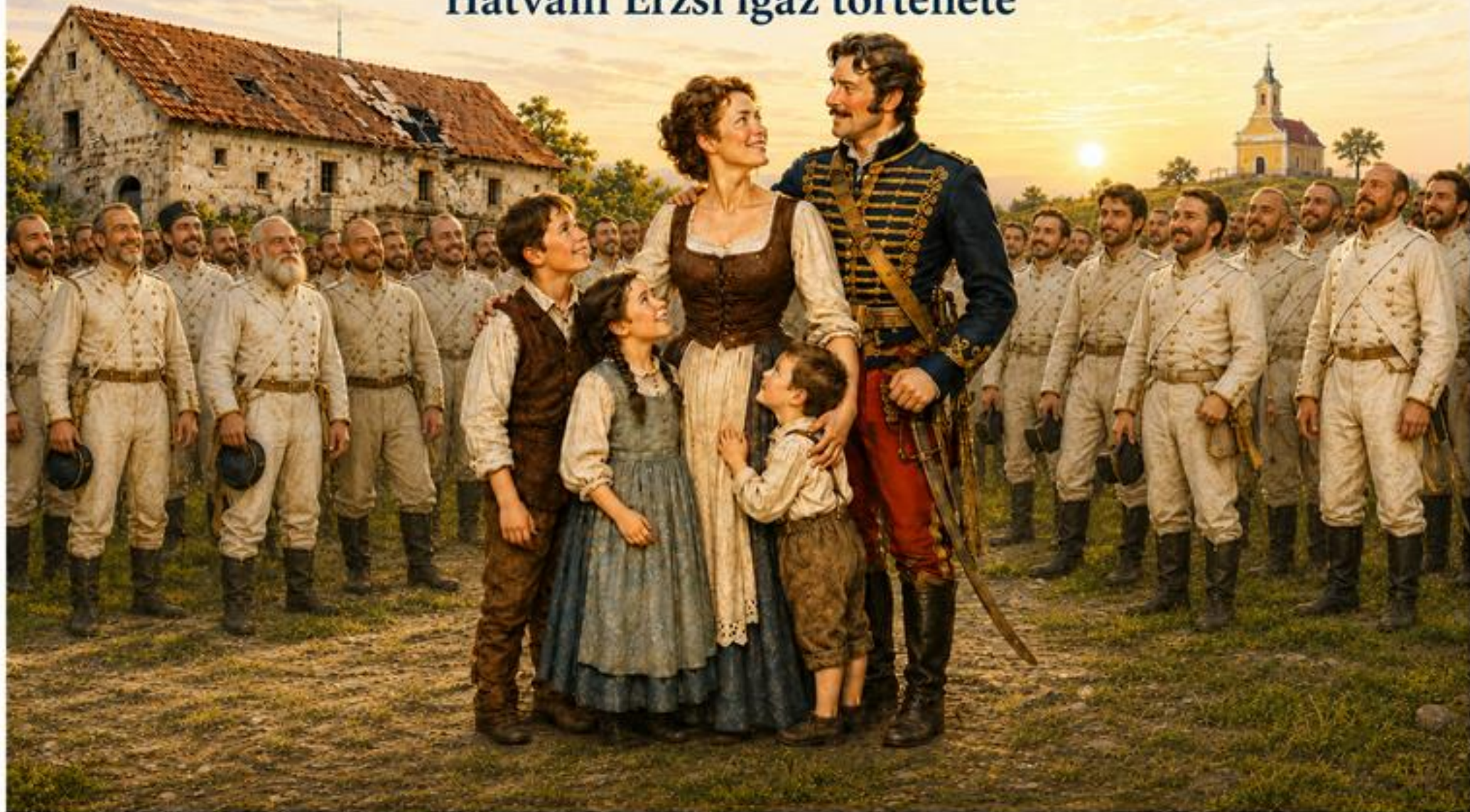

KISMEGYER HŐSE

Hatvani Erzsi igaz története

1.

Kevesen ismerik ezt a történetet,
Pedig érdekes és tanulságos eset,
Amit most elmondok elgondolkodtató,
Minden sora igaz, történelmi való.

Az 1809. június 14-én vívott győri csata után itt tartották fogva a gráci honvédő katonákat, akik a kismegyeri majorságot védték.

Nach der Schlacht bei Raab, am 14. Juni 1809, wurden hier die Grazer Landwehr-Soldaten, die Verteidiger des Meiereihofes von Kismegyer, gefangen gehalten.

2010.06.02.

2010. júniusában Nyúlon a kismegyeri csata osztrák foglyainak feltételezett őrzési színhelyén a község történelmi megemlékezés keretében emléktáblát avatott.

Az ünnepi beszédet Dr. Ábrahám Imre mondta, a férfikórus katonadalokkal színesítette a megemlékezés programját.

A napóleoni háborúk (1796–1815)

Napóleon európai hódításai

Napóleon francia császár

I. Ferenc osztrák császár, magyar király

2.

Az esemény éve 1809,
Akkor uralkodott nálunk I. Ferenc
Francia megszállás alatt állt sok ország,
Napóleon írta Európa sorsát.

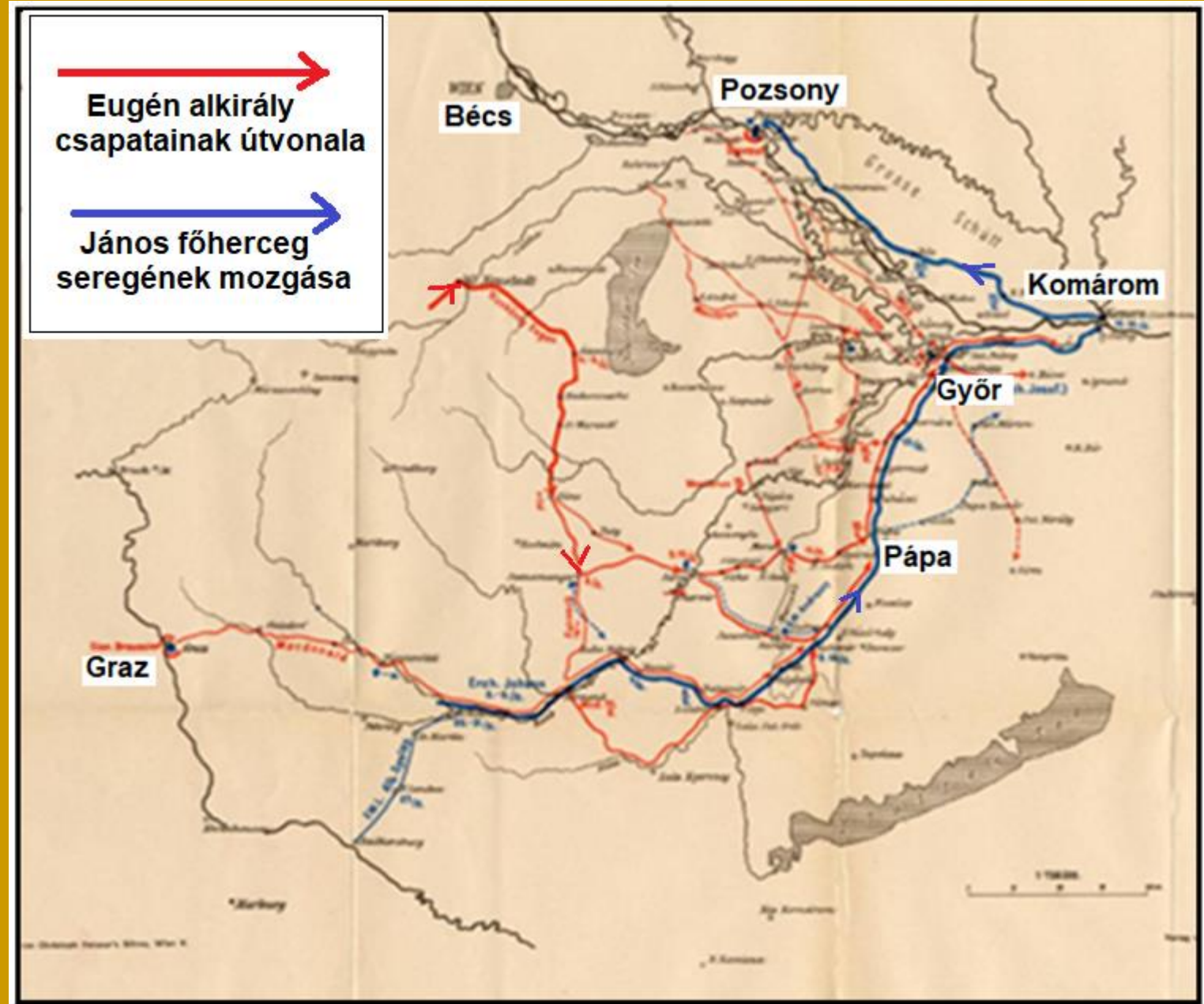
3.

Hazánkra is rátört a nagy császár hada,
Seregét vezette a mostoha fia.

Eugén akkortájt olasz alkirály volt,
De Franciaország érdekében harcolt.

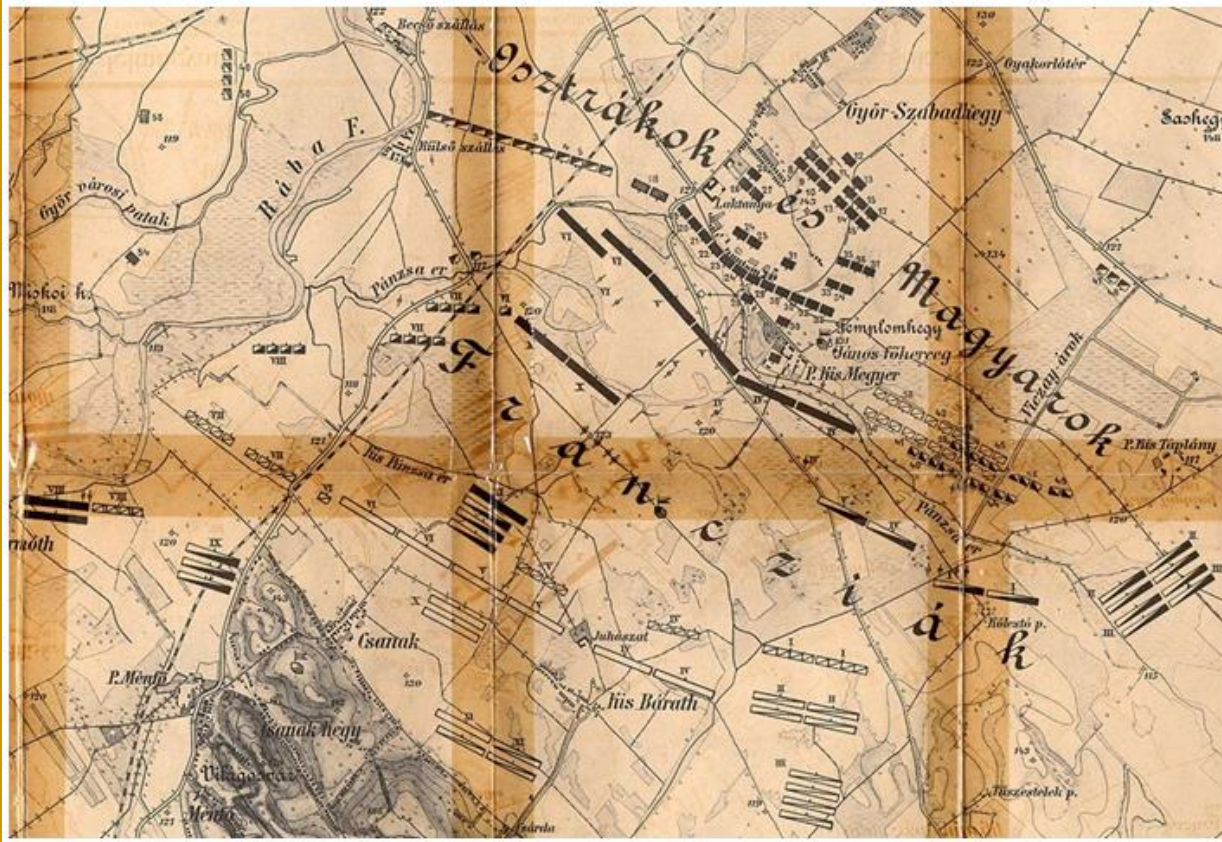

Eugén olasz alkirály

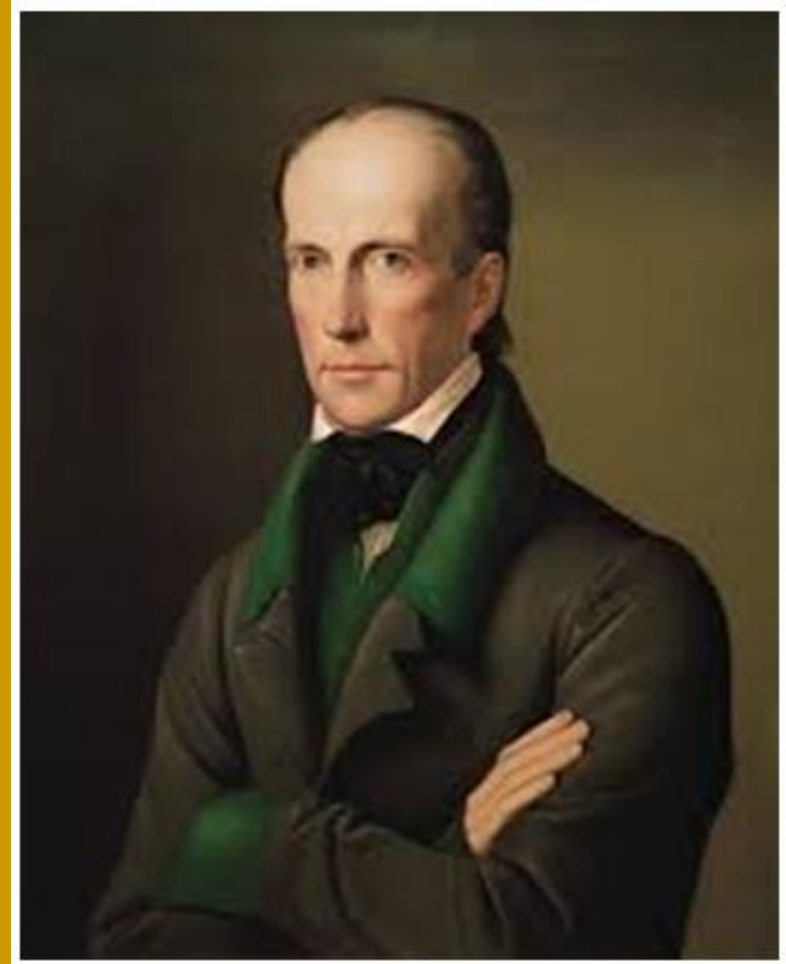

4.

Ha bajban a haza, megvédeni muszáj,
Nemesi felkelést hirdetett a király,
Serege élére ugyan kit nevezett?
Saját testvéröccsét, János főherceget!

A csapatok elhelyezkedése a kismegyeri csatában

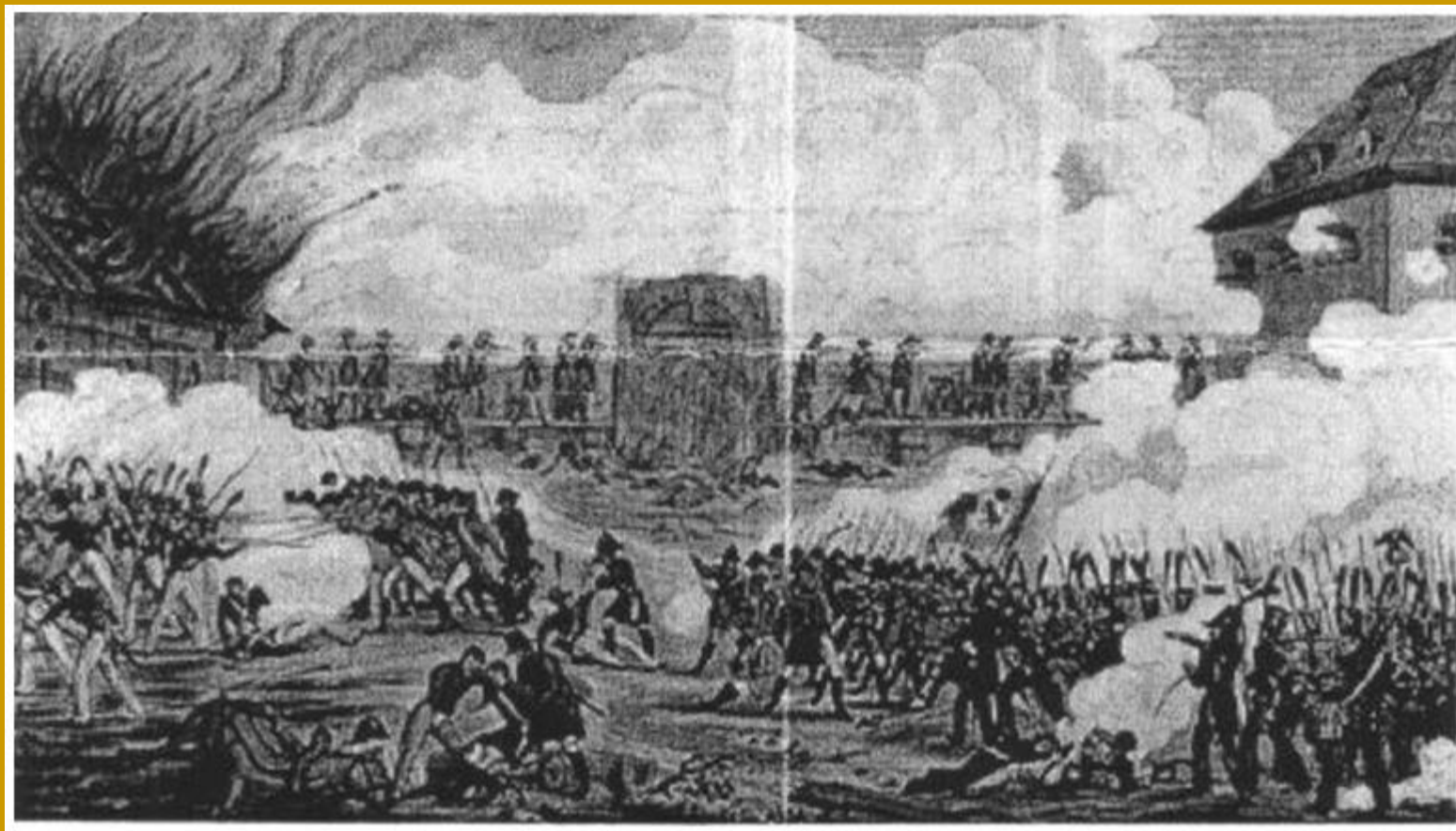

János főherceg

5.
60 vármegyéből sok nemes érkezett,
35 000 fős volt a honi sereg,
A francia had meg épp másfélszer ennyi,
Túlerővel szemben kellett volna nyerni...

*Az 1809-es nemesi felkelésben
részt vett vármegyék*

A kismegyeri csata ábrázolása korabeli rajzon

6.

Nem ismertetem a csata részleteit,
Csak, mi történetünk értésében segít.
Kismegyernél vívták meg a csata sorsát,
Véres színhely volt az ottani majorság.

Az osztrák harcosok korabeli öltözete

A majorsági épület a csata képén is feltűnik

Ilyen állapotban volt a magtár a csata előtt

7.

Hummel őrnagy alatt grazi önkéntesek

Védtek elszántan a magas épületet.

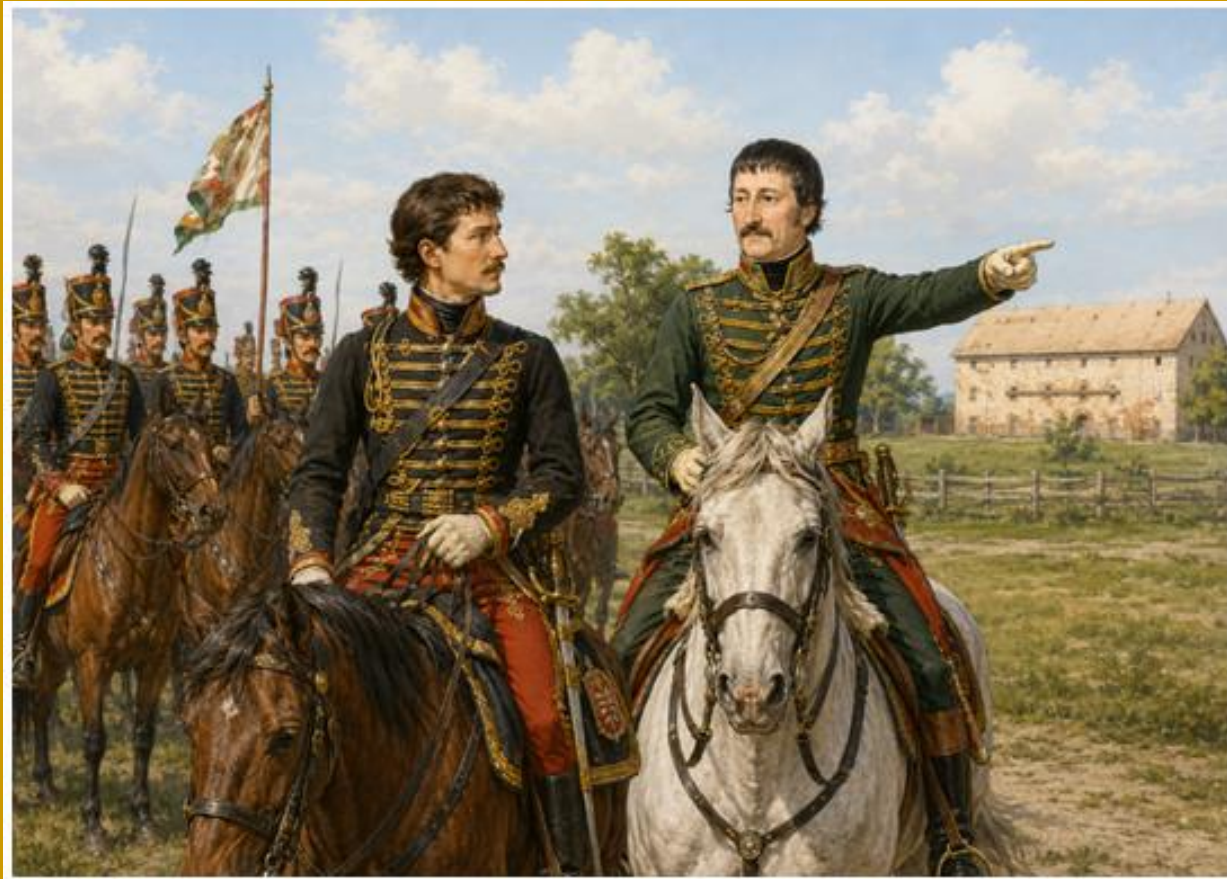
Köztük egy cselédlány volt, Hatvani Erzsi,

Sebesültjeiket segített kötni.

8.

Valójában azért ment ő a majorba,
Hogy magát kedvese közelébe tudja.
Vukovits István volt az ő szíve párja,
Mecséry Dániel tábornok huszára.

*Mecséry Dániel
huszártábornok,
a legkeményebb
fejű magyar, aki
kilenc kardvágta
fejsebét is túlélte.*

Lovasroham

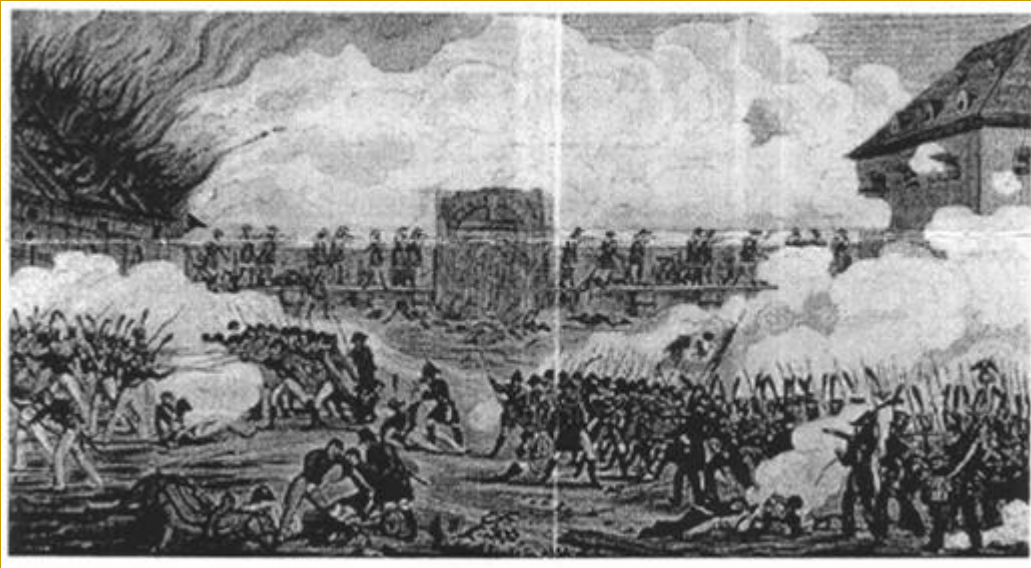
9.

A támadás során a lány megsebesült,
Repesz találta el, mely vállának repült.
Egy elesett grazi egyenruhájába
Öltözött át, honvéd ruhát vett magára.

10.

Túlerőben volt az ellenséges csapat,
Nem tudták így soká tartani magukat,
112 grazi, Hummel katonája
Egy olasz egységnek került fogságába.

11.

**A rabokat este Nyúlra tovább vitték,
Ahol börtön helyett használtak több pincét.
Erzsi is velük ment katona ruhában,
S ott találta Istvánt a foglyok sorában.**

12.

**Éjfélkor egy olasz százados érkezett
S tolmács útján mondta el az ítéletet:
Hajnalban kivégzés vár majd mindenkre,
Döbbenetként hatott az ítélet híre.**

13.

Az osztrák tisztek mind tanácskozni kezdtek:

-Üzenni kellene János főhercegnek!

**De hogyan tudassák vele, hogy mi történt,
Mikor olasz gárda vigyáz rájuk őrként.**

14.

Ekkor lépett elő egy ötlettel Erzsi:

Cselédruhát ölt fel, hogy ki tudjon szökni,

S mivel ismerője erre minden útnak,

A főherceghez majd üzenetet juttat.

15.

Istvánt, a kedvese segítette abban,
Hogy odataláljon, hol a magyar had van.
Végül sikerrel járt Erzsi merész terve,
Eljutott a hír a legmagasabb helyre.

16.

A főherceg írt az olasz alkirálynak,
Hogy a foglyaikkal majd ugyanúgy bánnak,
Ha a graziakat kivégzik hajnalba',
Ugyanannyi olasz fekszik majd meghalva...

17.

**Közben a rabokat Nyúlon kikísérték,
Ahova tervezték nekik a kivégzést,
Két olasz zászlóalj fel is sorakozott,
Hogy majd végrehajtsa a gyilkos parancsot.**

18.

**Száznál is több élet akkor kockán forgott,
Elhamarkodni se akarták a dolgot,
Az olasz százados ezért halasztás kért,
Időbe telt, mire a válasz visszaért!**

19.

Közben célba ért a főherceg levele,
S megtudta Eugén, mi készül ellene!
Döntött is ez ügyben ezért azon nyomba',
S kivégző parancsát végleg visszavonta.

20.

Az alkirálytól így érkezett üzenet,

S a jó hírrel Erzsi is Nyúlra sietett:

A szörnyű kivégzés, megtudták, elmarad,

Bár ettől egyikük sem lett ám még szabad!

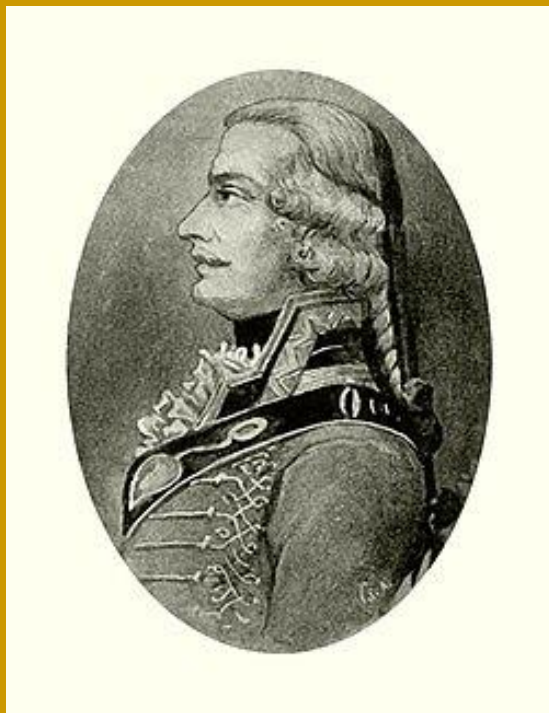

***Meskó József tábornok husárjaival június 16-án Kiscellnél
kiszabadította a Bécs felé irányított rabokat.***

21.

**Másnap a rabokat kettéválasztották,
Egyikre nagy út várt, cél: Franciaország,
A másikat, amely Bécs felé ment volna,
Meskó huszárokkal kiszabadította.**

Meskó József tábornok

22.

Ebben a csoportban volt István és Erzsi,
Ettől kezdve tudtak csak szabadok lenni.
Két év múlva aztán végre összekeltek,
Kismegyeren éltek a majorság mellett.

A kismegyeri Szent Anna-kápolna

23.

Évente a csata napján ünnepeltek
A majorságnál ők, és a három gyermek,
Akik szüleiket büszkén emlegették,
Főleg anyjuk, Erzsi önzetlen hőstettét.

24.

Tanulságot hordoz ez a szép történet:
Kit tekinthetünk egy háborúban hősnek?
Férfiakat főleg akkor mondunk annak,
Ha az ellenségből csak keveset hagynak!

25.

De nőkről beszélve fordított az eset,
Ki életeket ment, abból is hős lehet!
Őrzőangyalok hát a háborúk női,
Mert ők az életnek a továbbvivői!

Jelképes zárókép Hatvani Erzsiről, aki nemcsak a háború sebesültjeit ápolta, de sebesülése ellenére bátor fellépésével megmentette 112 grazi katona életét, önfeláldozó hűséggel követte párját, akivel később példamutató családi életet élt.

Az itt bemutatott történet a valóságban lezajlott eseményeken alapul. Szereplői valóban élő személyek voltak. Bár a történet minden apró részlete még nem ismert, de fő mozzanatai a történelmi szakirodalomban jól nyomon kísérhetők, így érdemesek arra, hogy bemutatva azokat, az utókor számára példaképként szolgáljanak.

A verses és képi feldolgozás együttes alkalmazása az ifjúság számára is biztosítja a történet gyors megértését és maradandó élménnyé formálását.

Hatvani Erzsébet bátor, önzetlen cselekedete pedig legyen korokon átívelő minta mindnyájunk számára a nemzetek fölött átnyúló emberiség bemutatására. Nyúli vonatkozása pedig töltsön el bennünket lokálpatrióta büszkeséggel.

Forrásmunkák:

Johann Ludwig Hummel őrnagy 1809. június 19-i jelentése Kismegyer védelméről
Ferdí Wőber kutatásai

Joseph Fracz Kaiser litográfiái, melyeket a csata résztvevőjeként utólag készített
Pallasz Nagylexikon, Új Magyar Lexikon: A kismegyeri csata története

Szántó Katalin Erzsi című összegző írása

Szűcs Mihály: Nyúl község 1000 éves történelmi fejlődése c. könyvében „A kismegyeri csata és nyúli vonatkozásai” (137-142. o.)

Internetről:

I. Ferenc király, Napóleon császár, Eugén olasz alkirály, János főherceg, Mecséry Dániel, Meskó József élete, arcképe

Az osztrák önkéntesek, a magyar huszárok és az olasz gárda katonáinak egyenruhája

Az olasz csapatok Napóleon-korabeli zászlaja

A kismegyeri Szent Anna-kápolna

Az 1809-es nemesi felkelés története, a felkelésben részt vevő vármegyék

Térképek: Napóleon hadjáratai, magyarországi hadműveletei, a kismegyeri csatában a csapatok elhelyezkedése

**KÖSZÖNI MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET
A TÖRTÉNET VERSES VÁLTOZATÁNAK ÍRÓJA**

**ÉS A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ÁLTAL RAJZOLT
TÖRTÉNELMI HITELESSÉGŰ KÉPANYAG SZERKESZTŐJE:**

Szűcs Mihály

2026.